

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 20P/100/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513213253
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Križáková
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2013:1513213253.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V, v konaní vedenom sudkyňou Mgr. Annou Križákovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom - Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, dieťa matky: B. M. nar. XX.XX.XXXX, tvalo bytom H. XX, R. a otca: C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX/X, D., v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

r o z h o d o l :

Súd z v y š u j e vyživovaciú povinnosť otca voči maloletému C. L., nar. XX.XX.XXXX od 16.04.2013 zo sumy 1.200,- Sk na sumu 120 eur mesačne, ktoré výživné je zročné vždy vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky maloletého.

Dlh na zročnom výživnom za obdobie od 16.04.2013 do 31.08.2013 vo výške 360 eur je odporca povinný zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky maloletého.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. P 525/01-14 zo dňa 15.01.2002 čo do rozsahu vyživovacej povinnosti otca.

Žiaden z účastníkov n e á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.04.2013 sa matka maloletého C. domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca voči maloletému zo sumy 1.200,- Sk (39,83 eur) na sumu 300 eur mesačne od 05.04.2013, čo odôvodňovala tým, že od poslednej úpravy v r. 2002 prešlo viac ako 11 rokov, za ktorú dobu sa podstatne zmenili pomery. Maloletý navštevuje 5. ročník Q. školy v C.. Úmerne k jeho veku sa zvýšili aj náklady na jeho výživu, ošatenie a iné potreby. Okrem súdom určenej sumy otec maloletého neposkytuje žiadne finančné ani vecné plnenia. Matke bol od 29.09.2010 priznaný invalidný dôchodok v sume 156,10 eur. Okrem toho poberá rodinné prídavky. V januári sa od nej odst'ahovala staršia dcéra L.. Syn vo voľnom čase navštevuje prírodovedný krúžok. Rád číta, pláva, korčuľuje a bicykluje. Miluje hry na PC. Je pozorovaný v imuno-alergologickej ambulancii a v psychologicko-pedagogickej poradni. Keďže má sama matka zdravotné problémy, starostlivosť o domácnosť a syna sú pre ňu natoľko vyčerpávajúce, že nie je schopná pracovať ani na čiastočný úväzok. Jej mesačné výdavky spojené s užívaním bytu sú 200,- eur, cestovné náklady na syna 30 eur mesačne, náklady na zdravotnú starostlivosť má syn vo výške 28 eur a matka vo výške 35 eur. Ich spoločné ďalšie výdavky na stravu, ošatenie a voľný čas sú v celkovej priemernej mesačnej výške 350 eur.

Otec s návrhom nesúhlasil s odôvodnením, že od 31.05.2010 nemá žiadnu prácu a teda ani príjem. Nepoberá žiadne sociálne dávky, nie je evidovaný na úrade práce, nepoberá podporu v nezamestnanosti. Ešte v r. 2008 mu rodičia zrušili trvalý pobyt a odvtedy je prakticky bez prístrešia. Okrem mal. C. má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči mal. E. L., nar. XX.X.XXXX, na výživu ktorého bol zaviazaný prispievať sumou 33,20 eur.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletého, potvrdeniami o príjmoch rodičov, lekárskou správami ohľadom zdravotného stavu maloletého, rodným listom mal. E. L., rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 5P 26/2013-43 zo dňa 24.05.2013, ako aj ďalším na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom, oboznámil sa s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 22P 103/03 a Okresného súdu v Prievidzi P 525/01,, pričom zistil tento skutkový stav veci:

Rodičovské práva a povinnosti rodičov mal. Jakuba boli upravené naposledy rozsudkom tunajšieho súdu č.k. P 525/01-14 zo dňa 15.01.2002, ktorým bol maloletý zverený do výchovy a opatery matky, pričom sa otec zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 1.200,- Sk (39,83 eur). Matka bola v tom čase poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 2.740,- Sk a mala vo svojej výchove mal. N. L.. S deťmi žila sama, mala poplatky spojené s bývaním vo výške 1.810,- Sk a inkasné poplatky vo výške 460,- Sk. Otec zarábala priemerne 12.861,- Sk mesačne. Žil v spoločnej domácnosti s rodičmi, ktorí boli obaja na dôchodku.

Od poslednej úpravy práv a povinností rodičov voči maloletému došlo k podstatnej zmene pomerov predovšetkým v súvislosti s plynutím času (11,5 roka), počas ktorého zásadne vzrástli životné náklady ako aj potreby maloletého v súvislosti s pribúdajúcim vekom. Maloletý v šk. r. 2012/2013 navštevoval 5. triedu základnej školy. Matka z výťažku z predaja 3-izbového bytu v Petržalke v podielovom spoluvlastníctve s jej sestrou nadobudla dvojizbový byt v A., kde bývajú spolu s maloletým. Školu navštevuje maloletý v Bratislave, kde sa aj prevažne zdržuje. Iba cesta ho pri 22 pracovných dňoch stojí 51,70 eur. Syn je astmatik, pričom matka za lieky a inhalátory vynaloží cca 40 eur za 3 mesiace. Okrem toho trpí psychickými problémami, najmä úzkostnou poruchou, na ktorú má rovnako indikované lieky, ktoré mu však matka dáva iba v prípade potreby. Inak sú výdavky na jeho výživu bežné, primerané veku.

Matka preukázala, že vzhľadom na výsledky logopedického vyšetrenia je maloletému odporúčaná systematickoklinicko-logopedická starostlivosť a vzdelávanie v škole/triede pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou. Vzhľadom na polvalentnú alergiu a klinické ťažkosti vyžaduje pravidelnú liečbu a zvýšenú starostlivosť zo strany matky, pravidelné návštevy v imuno-alerologickej ambulancii a je pre neho vhodná klimatická liečba. Je odkázaný na antihistaminiká a inhalačné kortikoidy. Maloletý bol v r. 2011 viac ako mesiac hospitalizovaný v dennom stacionári Centra mentálneho zdravia Matka s diagnózou iné poruchy emócií v detstve, suspektne so zmiešanou poruchou školských schopností (dyslexia, dysortografia) a dislalia. Okrem liekov bola maloletému odporúčaná dispenzarizácia na pedopsychiatrii.

Matka poberá invalidný dôchodok, ktorý bol v r. 2012 vo výške 150,20 eur a v r. 2013 vo výške 156,10 eur, pričom má zníženú pracovnú schopnosť o 70%. Invalidizovaná je pre depresívnu poruchu stredne ťažkého až ťažkého stupňa. Výška jej mesačných doplatkov na lieky sa pohybuje okolo 10 až 15 eur. Privyrába si opatrovaním novorodenca, čím vie mesačne vylepšiť rodinný rozpočet o cca 450 eur. Aktuálne má náklady na bývanie vo výške 140 eur. Do 31.08.2012 boli matke vyplácané rodinné prídavky aj na dcéru L., nar. XX.XX.XXXX. Otec mal. C. okrem bežného výživného neprejavuje o syna žiaden záujem, nevolá mu, neposiela mu darčeky k sviatkom. O zvýšenie nežiadala skôr z dôvodu, že sa ho bála, keďže sa k nej v minulosti správal surovo a dokonca bol v minulosti odsúdený na 6 mesiacov trestu odňatia slobody za ublíženie na zdraví, pričom jej bolo voči nemu za úraz, ktorý sa stal 06.06.2002 priznané aj bolestné vo výške 3000,- Sk.

K zmene pomerov došlo aj na strane otca. Od poslednej úpravy zmenil niekoľko krát zamestnanie. Od 08.11.2004 do 02.01.2005 bol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. V pracovnom pomere pracoval do 31.05.2010, Od tohto čase sa nezaevidoval na úrade práce, nebol poberateľom

dávky v hmotnej núdzi ani iných sociálnych dávok. Vo svojej výpovedi uviedol, že sa živí iba príležitostnými brigádnickými prácami. Hoci mu rodičia zrušili trvalý pobyt, v zásade u nich podľa potreby môže prespať. Prespáva striedavo u rodičov a u kamarátky. S bývaním teda nemá spojené žiadne náklady. Pokiaľ má brigádu, vie si zarobiť do 400 eur. Je vyučený banský mechanik. Od júla mal dohodnutú prácu v bani, z ktorej však vzišlo, pričom išlo o prácu v W. cez slovenskú firmu s predpokladanou mzdou cca 600 eur plus diéty. Majetok vyššej hodnoty nevláda, zvýšené výdavky spojené so zhoršeným zdravotným stavom nemá. Fajčí krabičku cigariet denne á 2,70 eur. Finančne mu pomáha priateľka, s ktorou však nežije v spoločnej domácnosti.

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 5P 26/2013-43 zo dňa 24.05.2013 bola po 5 rokoch zvýšená vyživovacia povinnosť otca voči mladšiemu synovi E. L., nar. XX.X.XXXX z ďalšieho mimomanželského vzťahu otca zo sumy 1.000,- Sk na sumu 80 eur mesačne. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal na strane otca zo skutočnosti, že je dobrovoľne nezamestnaný, napriek tomu, že si musí byť vedomý svojej zodpovednosti ako rodiča voči maloletému dieťaťu, ktoré je výživou odkázané na rodičov a zrejme si zabezpečuje príjem brigádnickou činnosťou. Takýto stav u otca dieťaťa trvá už dlhodobo a nemôže byť na ťarchu dieťaťa a jeho matky. Takýto postoj otca súd vyhodnotil ako nezodpovedný, pričom otec nemôže prenášať celú ťarchu zodpovednosti len na matku, ktorá si vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu plní aj celodennou osobnou starostlivosťou.

Zástupkyňa kolízneho opatrovníka považovala za primerané okolnostiam zvýšenie vyživovacej povinnosti na 120 eur, hoci potreby maloletého by zodpovedali vyššej sume.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona č. 36/05 Z.z. o rodine a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o rodine) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

V danom prípade mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že zvýšenie výživného voči maloletému C. je dôvodné tak vzhľadom na zásadný vzrast životných nákladov od poslednej úpravy, ako aj zvýšené potrieb maloletého, ktoré medzičasom výrazne vyrástli, najskôr s nástupom povinnej školskej dochádzky a neskôr s postupom na druhý stupeň základnej školy a v neposlednom rade vzhľadom na zmenu osobných a zárobkových pomerov na strane oboch rodičov. Matke, ktorej odbudla vyživovacia povinnosť, má zníženú pracovnú schopnosť o 70 %, čo má značný vplyv na jej zárobkové schopnosti a možnosti. Navyše má zvýšené výdavky v súvislosti s vlastným zhoršeným zdravotným stavom. Otcovi pribudla vyživovacia povinnosť a súčasne zostal dobrovoľne nezamestnaný, keď sa po ukončení posledného zamestnania v r. 2010 neprihlásil ani do evidencie uchádzačov o zamestnanie (posledná evidencia bola evidovaná v r. 2005). Obživu si zabezpečuje brigádnickou prácou. Vo svojom obore mal možnosť zamestnať sa v zahraničí s predpokladaným príjmom 600 eur plus diéty. Vychádzajúc z odôvodnených potrieb maloletého, zvýšených v súvislosti s jeho zhoršeným zdravotným stavom a návštevou školy, za zohľadnenia osobných, majetkových a zárobkových schopností oboch rodičov a podielu vyživovacej povinnosti matky, ktorá však súčasne kompenzuje časť svojej vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o maloletého, a to vzhľadom na jeho zdravotné problémy výraznejšie než pri zdravom dieťati, súd dospel k záveru, že primeraná suma výživného zo strany otca, aj za prihliadnutia na jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť je 120 eur mesačne. Súd v tejto súvislosti zohľadňoval predovšetkým odôvodnené potreby maloletého, v zmysle všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka, za zohľadnenia zvýšených výdavkov spojených so zhoršeným zdravotným stavom vo forme nutných liekov. Súd nemohol zohľadniť námietky otca, ktorý odôvodňoval svoju neschopnosť podieľať sa na výžive syna vyššou sumou tým, že nie je evidovaný na úrade práce a nepoberá žiadne dávky v hmotnej núdzi, pričom mu rodičia odhlásili trvalý pobyt. Táto okolnosť naznačuje skutočne problémový a nie zodpovedný spôsob života otca, na násilnícke sklony ktorého matka poukázala vzhľadom na vlastné predchádzajúce skúsenosti. Súd hodnotí taktiež ako nezodpovednú dobrovoľnú nezamestnanosť otca za existencie jeho dvoch vyživovacích povinností. Jeho dlhodobá dobrovoľná nezamestnanosť nemôže ísť na ťarchu ani druhého dieťaťa a jeho matky, pričom sa súd plne stotožňuje s odôvodnením rozsudku Okresného súdu Prievidza, ktorý rozhodoval o zvýšení vyživovacej povinnosti otca voči mladšiemu 5 ročnému synovi, náklady na výživu ktorého sú nepochybne nižšie než u 12 ročného chlapca, ktorý navštevuje školu pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou v značnej vzdialenosti od miesta súčasného bydliska. Súd v tejto súvislosti poukazuje na právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov, pričom životná úroveň viacerých detí toho istého rodiča by mala byť v zásade rovnaká. Je neprípustné, aby otec, ktorému v realizácii svojho pracovného potenciálu nebránia žiadne objektívne prekážky, prenášal celú ťarchu výživy maloletého na jeho matku. Súd teda neprihliadal na oficiálnu absenciu príjmu otca, ale vychádzal z jeho schopností a možností. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje s poukazom na ust. § 65 ods. 2 Zákona o rodine, že výživné má prednosť pred akýmikoľvek inými výdavkami rodičov, pričom otec priznal, že minie mesačne iba na cigarety sumu viac ako 80 eur. Súd zdôrazňuje, že povinnosťou rodiča je v prvom rade vyživiť deti, ktoré sú na neho odkázané výživou a to aj na vlastný úkor. V danom prípade má teda súd za to, že za plného aktívneho využitia svojich schopností je nepochybne v možnostiach otca prispievať na výživu mal. C. v súdom určenej výške, keď súd musel zohľadňovať aj skutočnosť, že sa otec o maloletého žiadnym spôsobom nezaujíma a okrem bežného výživného v zaokrúhlenej sume 40 eur na jeho výživu neposkytuje žiadne iné vecné ani finančné plnenia. Vyživovaciu povinnosť otca súd zvýšil odo dňa podania návrhu, keď k zmene pomerov v danom prípade došlo vzhľadom k dátumu poslednej úpravy už podstatne skôr.

Otcovi za obdobie od 16.04.2013 do 31.08.2013 (v čase vyhlásenia rozsudku bolo zročné výživné do mesiaca august r. 2013) vznikol na výživnom zročný dlh vo výške 360 eur, nakoľko za uvedené obdobie

súd vychádzal z riadneho uhrádzania výživného na maloletého v zaokrúhlenej výške 40 eur (120 - 40 = 80 x 4 = 320 eur + alikvotná čiastka za mesiac apríl 2013 vo výške 40 eur). Vyššie vyčíslený nedoplatok na zročnom výživnom je otec v súlade s ustanovením § 160 O.s.p. povinný zaplatiť k rukám matky maloletého do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd v súlade s ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, písomne alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. , t.z.:

1/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

2/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

3/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,

4/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

5/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

6/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

7/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,

8/ súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,

konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.